

STANOVISKO

k záměru novostavby výškové budovy na nároží ulic Jugoslávských partyzánů a Šolínovy v Praze 6

(12.4.2010)

Klub Za starou Prahu měl možnost se seznámit se záměrem rektorátu ČVUT v Praze na úpravu a dostavbu objektů ČVUT v pásu při ulici Jugoslávských partyzánů mezi ulicemi Šolínovou a Velflíkovou. Záměr se týká radikální přestavby budovy menzy čp. 1580 (zvýšení o 2 podlaží, přístavba a celkový architektonický redesign) a novostavby výškové budovy (až 57 m) při nároží s ulicí Šolínovou..

Současně jsme se seznámili i s obsahem odborného vyjádření pražského pracoviště NPÚ (čj. NPÚ-311/14219/2008) z 11. 3. 2009, stanoviska jeho Památkové rady z 12. 2. 2009, závazného stanoviska OKP MHMP (čj. MHMP-769741/2008) z 10. 6. 2009 a zápisu ze Sboru expertů téhož orgánu č. 94 z 5. 3. 2009 a č. 96 z 4. 6. 2009.

Urbanistická a historická souvislost:

Centrum Dejvic bylo nově vystavěno podle velkorysé urbanistické kompozice architekta Antonína Engela z let 1921-1924. Jeho ústředním prostorem je Vítězné náměstí v půdorysném tvaru podkovy. Odtud se ulice pravidelně paprskovitě rozbíhají do osmi směrů, z nichž do čtyř světových stran míří hlavní dopravní tepny. Radiální síť protíná propracovaný systém okružních tříd a ulic. Ve vytvoření a hlavním půdorysném schématu byl tento projekt dokončen a dále respektován, proto patří k největším urbanistickým počínům meziválečné éry.

Před dokonalostí Engela klasického konceptu, který ke svému účinku a gradaci nepotřebuje užít prvku výškové dominanty, ale vystačí si s promyšlenou kompozicí hmot a prostranství v uměřené výškové hladině, kapitulovala v 50. letech 20. století i největší stavba stalinské éry, hotel International, která byla po intervenci samotného tvůrce urbanistického konceptu odsunuta až do Podbáby. Původní půdorysné schéma sice později narušila dostavba areálu ČVUT v Technické ulici v 60. letech 20. století, avšak i její výšková dominanta byla úmyslně lokalizována dále od náměstí pod svah Hanspaulky.

Hlavní rysy Englova urbanistického řešení - půdorysné schéma a výšková hladina zástavby - jsou vysoce hodnoceny, a právě proto s pokorou respektovány dodnes. **Navržená stavba Institutu kybernetiky a informatiky ČVUT**, když nepočítáme fantasmagorické nápady na stavbu mrakodrapu uprostřed náměstí z 90. let 20. století, **je prvním skutečným ohrožením těchto ceněných hodnot. Umožnění její realizace v navrženém objemu by bylo nejen hrubou urbanistickou chybou, ale též znemožněním důstojného dotvoření původního konceptu.**

Je politováníhodné, že se této školácké chyby a ignorance dopouští svým záměrem právě ta vysoká škola, která novou generaci urbanistů a architektů školí.

Přitom novostavba Národní technické knihovny, mimochodem laureátka Ceny Klubu Za starou Prahu za novou stavbu v historickém prostředí, dokázala, že do kontextu Dejvic lze úspěšně vstoupit soudobou architekturou bez prvoplánových gest.

Námítky:

Klub Za starou Prahu s navrženou koncepcí novostavby zásadně nesouhlasí. Plně se přitom ztotožňuje s odmítavým názorem pražského pracoviště NPÚ, jeho Památkové rady a se závěry Sboru expertů MHMP č. 94. Nesouhlasné argumenty lze shrnout do tří základních bodů:

1. **Návrh je v konfliktu s podmínkami ochranného pásma PPR** (NVP čj. Kul/5-932/81 z 19. 5. 1981), na jehož území se zamýšlená stavba nachází. Existuje celá škála pohledových bodů, zejména ze severních a severozápadních míst či vyvýšených terénů Prahy 6, odkud stavba vstoupí s nežádoucím efektem do zorného úhlu pozorovatele spolu se siluetou Pražského hradu.
2. **Je žádoucí sladit navrhovanou stavbu s urbanistickou koncepcí stávající a budoucí zástavby Vítězného náměstí**, která je v tomto případě prvořadá a určující. Bez vyjasnění vzájemných vztahů prvního a druhého plánu hmotové struktury zástavby náměstí a jeho okolí hrozí nebezpečí, že navržená výšková stavba, byť jí k tomu nic neopravňuje, se sama stane arbitrem dalších možností rozvoje lokality, kterému se naopak bude muset podřídit vše ostatní.
3. **Stavba se negativně dotýká památkové zóny Dejvice, Bubeneč, horní Holešovice.** Přestože staveniště již není součástí památkové zóny, výšková budova by výrazně atakovala a opticky narušila celou urbanistickou koncepci Dejvic a Bubeneče dle plánu Antonína Engela, která je podstatou památkové ochrany a s výškovou dominantou zásadně nepočítá. Stavba by z tohoto pohledu vážně narušila základní hodnoty původního konceptu.

Závěr Závazného stanoviska OKP MHMP z 10. 6. 2009, který stavbu za podmínek připouští, považujeme doslova za neodůvodněný. S žádoucí z uvedených námitek se totiž nedokázal výkonný orgán památkové péče dostatečně vyrovnat a vyvrátit ji přesvědčivou vlastní argumentací. Svůj závěr opírá jen o tyto nejednoznačné zdroje:

1. Názor svého Sboru expertů č. 96 z 4. 6. 2009, v němž byly předloženy upravené varianty řešení. Avšak ani tento poradní orgán, dle textu zápisu zveřejněného na webu, nedošel k jednoznačnému konsensu. Z dvanácti přítomných osob považuje návrh za přijatelný pouze šest, jedna osoba byla proti a pět se zdrželo hlasování.
2. Argumentaci investora, který rozporoval vyjádření NPÚ. Ten však uvádí na svoji obhajobu soubor zcela irrelevantních argumentů: např. *"navrhovaná budova bude tvořit jeden z vrcholů nově vzniklého trojúhelníku vícepodlažních budov (hotel Crowne Plaza, FA ČVUT)",* které svědčí o nepochopení podstaty námitek.
3. Dva posudky předložené investorem (Prof. Ing. arch. Vladimír Šlapeta, Ing. arch. Pavel Halík, CSc.), které se k problematice urbanistických souvislostí navržené výškové budovy vyslovují nekonkrétně nebo zdrženlivě. *"Jsem přesvědčen, že takováto koncepce jemných akcentů důležitých městských organismů patří k dobré tradici české urbanistické tvorby a nalézáme její analogie v tvorbě jak progresivního (Josef Gočár), tak konzervativního křídla (Antonín Engel)..."* (Šlapeta)
"O nezastavěný segment (náměstí) před areálem ČVUT v 90 letech přišlo. Stal se majetkem developerských firem, které na těchto místech chtějí rozvinout obchodně administrativní výstavbu. Zde bude nutné dbát na to, aby stavby nepřevýšily Engelem navrhované úrovně. Nicméně stavby, které dosud dominovaly - kněžský seminář, Fakulta stavební - se za ní ztratí z dohledu, takže se vynoří potřeba jiné dominanty, ohlašující přítomnost seskupení vysokých škol." (Halík) I kdybychom pominuli spornost posudků objednaných a honorovaných investorem, jejich argumentace je nepřesvědčivá a podstatě problému se jejich autoři zjevně vyhýbají.

Závěr:

Z památkářského a urbanistického hlediska nenasvědčuje podle názoru Klubu Za starou Prahu žádná okolnost tomu, že by navržená výšková budova byla pro danou lokalitu přínosem, argumenty svědčí o opaku. Realizace záměru, který je projevem neoprávněné sebestřednosti, by poškodila cenné urbanistické schéma. Zvláště nepřijatelná je špatně zakrývaná snaha investora ovládnout území Dejvic a Bubenče pohledově dominantní stavbou, o čemž svědčí i hmotné logo ČVUT v exponované nejvyšší poloze. Přes sympatie k vysokému školství obecně a podpoře projevům jeho životaschopnosti a suverenity, tento záměr považujeme za přehnaný.

Doporučení:

Odboru výstavby MČ Praha 6 doporučujeme v rámci územního řízení požadovat po investorovi hmotovou redukci výškové budovy tak, aby její hlavní římsa korespondovala s hlavní římsou budov na protější straně ulice Jugoslávských partyzánů a věžový akcent nad hlavní římsou netvořil více, než tři ustupující podlaží. Varianty s vyšší hladinou zástavby považujeme za nutné konfrontovat se záměry vlastní dostavby náměstí.

PhDr. Kateřina Bečková, v. r., předsedkyně Klubu Za starou Prahu
PhDr. Richard Biegel, Ph.D., v. r., jednatel Klubu Za starou Prahu

Na vědomí:

Starosta Městské části Praha 6
Městská část Praha 6, ÚMČ, odbor výstavby
NPÚ, územní odborné pracoviště v hl. m. Praze
MHMP, odbor kultury, památkové péče a cestovního ruchu
Ing. arch. Petr Franta, Petr Franta Architekti
Ateliér pro životní prostředí
Redakce vybraných médií